

PÄÄTÖKSET

NEUVOSTON PÄÄTÖS (EU) 2023/1051,

annettu 22 päivänä toukokuuta 2023,

Euroopan unionin liittymisestä alkuperänimityksistä ja maantieteellisistä merkinnöistä tehdyn Lissabonin sopimuksen Geneven asiakirjaan annetun päätöksen (EU) 2019/1754 muuttamisesta

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 207 artiklan yhdessä sen 218 artiklan 6 kohdan a alakohdan kanssa,

ottaa huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin hyväksynnän,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Lokakuun 31 päivänä 1958 tehty Lissabonin sopimus alkuperänimitysten suojasta ja niiden kansainvälisestä rekisteröinnistä, jäljempänä 'Lissabonin sopimus', on Maailman henkisen omaisuuden järjestön (WIPO) hallinnoima sopimus. Lissabonin sopimuksella perustetaan erityisliitto, jäljempänä 'erityisliitto', teollisoikeuden suojelemista koskevan liiton yhteyteen. Lissabonin sopimus on avoin Pariisissa 20 päivänä maaliskuuta 1883 allekirjoitetun teollisoikeuden suojelemista koskevan Pariisin yleissopimuksen osapuolille. Sen sopimuspuolten, jäljempänä 'osapuolet', on määrä suojata alueillaan toisten osapuolten tuotteiden alkuperänimitykset, jotka on hyväksytty ja suojattu sellaisina alkuperämaassa ja rekisteröity WIPO:n kansainvälisessä toimistossa, paitsi jos osapuolet ilmoittavat vuoden kuluessa rekisteröinti-ilmoituksen vastaanottamisesta, etteivät ne voi taata suojaa.
- (2) Lissabonin sopimuksen osapuolina on seitsemän jäsenvaltiota: Bulgaria, Tšekki, Ranska, Italia, Unkari, Portugali ja Slovakia. Unioni itse ei ole Lissabonin sopimuksen osapuoli, sillä ainoastaan valtiot voivat liittyä kyseiseen sopimukseen.
- (3) Lissabonin sopimuksen tarkistuksen jälkeen WIPO:n diplomaattikokous hyväksyi 20 päivänä toukokuuta 2015 alkuperänimityksistä ja maantieteellisistä merkinnöistä tehdyn Lissabonin sopimuksen Geneven asiakirjan⁽¹⁾, jäljempänä 'Geneven asiakirja'. Geneven asiakirjalla ulotetaan alkuperänimitysten suoja koskemaan kaikkia maantieteellisiä merkintöjä ja annetaan hallitustenvälisille järjestöille mahdollisuus tulla sen osapuoliksi.
- (4) Euroopan unionin tuomioistuin, jäljempänä 'tuomioistuin', katsoi 25 päivänä lokakuuta 2017 antamassaan tuomiossa⁽²⁾, että Geneven asiakirjaa koskevat neuvottelut kuuluivat unionille Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 207 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun yhteisen kauppapolitiikan alalla SEUT 3 artiklan 1 kohdassa annetun yksinomaisen toimivallan piiriin.
- (5) Komissio teki 27 päivänä heinäkuuta 2018 SEUT 207 artiklan ja 218 artiklan 6 kohdan a alakohdan perusteella ehdotuksen neuvoston päätökseksi unionin liittymisestä Geneven asiakirjaan. Koska unionilla on yksinomainen toimivalta neuvotella Geneven asiakirjasta, mainitussa ehdotuksessa esitettiin, että unioni liittyisi kyseiseen asiakirjaan yksin.

⁽¹⁾ EUVL L 271, 24.10.2019, s. 15.

⁽²⁾ Unionin tuomioistuimen tuomio 25.10.2017, *komissio v. neuvosto (tarkistettu Lissabonin sopimus)*, C-389/15, ECLI:EU:C:2017:798.

- (6) Neuvosto hyväksyi 7 päivänä lokakuuta 2019 yksimielisesti päätöksen (EU) 2019/1754 ⁽³⁾ unionin liittymisestä Geneven asiakirjaan SEUT 293 artiklan 1 kohdan mukaisesti. Päätöksen (EU) 2019/1754 3 artiklassa säädetään, että jäsenvaltioille annetaan lupa niin halutessaan tapauksen mukaan ratifioida Geneven asiakirja tai liittyä siihen unionin rinnalla unionin etujen mukaisesti ja kunnioittaen täysin sen yksinomaista toimivaltaa. Päätöksen (EU) 2019/1754 4 artiklassa säädetään, että komissio edustaa Euroopan unionista tehdyn sopimuksen (SEU) 17 artiklan 1 kohdan mukaisesti erityisliitossa unionia ja kaikkia jäsenvaltioita, jotka ratifioivat Geneven asiakirjan tai liittyvät siihen. Päätöksen (EU) 2019/1754 4 artiklassa säädetään lisäksi, että unioni on vastuussa unionin ja niiden jäsenvaltioiden, jotka ratifioivat Geneven asiakirjan tai liittyvät siihen, oikeuksien käyttämisen ja velvollisuuksien täyttämisen varmistamisesta.
- (7) Neuvoston pöytäkirjaan merkityssä, päätöksen (EU) 2019/1754 hyväksymistä koskevassa lausumassa komissio vastusti sitä, että kaikilla jäsenvaltioilla olisi mahdollisuus niin halutessaan ratifioida Geneven asiakirja tai liittyä siihen unionin rinnalla. Komissio totesi kuitenkin myös olevansa valmis hyväksymään sen, että Lissabonin sopimuksen osapuolina jo olevat seitsemän jäsenvaltiota, jotka ovat rekisteroineet useita immateriaalioikeuksia kyseisen sopimuksen nojalla, voisivat saada luvan liittyä Geneven asiakirjaan unionin etujen mukaisesti.
- (8) Geneven asiakirja tuli voimaan 26 päivänä helmikuuta 2020 eli kolme kuukautta sen jälkeen, kun unioni oli tallettanut liittymiskirjansa, mikä nosti osapuolten määrän vaadittuun viiteen.
- (9) Komissio nosti 17 päivänä tammikuuta 2020 SEUT 263 artiklan nojalla kanteen, jossa se vaati päätöksen (EU) 2019/1754 osittaista kumoamista sillä perusteella, että SEUT 218 artiklan 6 kohtaa ja 293 artiklan 1 kohtaa oli rikottu ja SEU 13 artiklan 2 kohdassa vahvistettua annettun toimivallan periaatetta, toimielinten välisen tasapainon periaatetta ja komission aloiteoikeutta oli loukattu ja toissijaisesti sillä perusteella, että SEUT 2 artiklan 1 kohtaa ja 207 artiklaa sekä perusteluvollisuutta oli rikottu.
- (10) Komissio vaati tuomioistuinta kumoamaan päätöksen (EU) 2019/1754 siltä osin kuin kyseisessä päätöksessä annetaan kaikille jäsenvaltioille lupa liittyä Geneven asiakirjaan. Komissio kuitenkin pyysi myös, että tuomioistuin pysyttäisi kyseisen päätöksen kumottavaksi vaadittujen osien vaikutukset, erityisesti Geneven asiakirjaan liittymistä koskevan luvan mahdollisen käyttämisen, jonka Lissabonin sopimuksen osapuolina jo olevat seitsemän jäsenvaltiota ovat panneet täytäntöön ennen tuomion julistamispäivää. Komissio ilmoitti, että se voisi poikkeuksellisesti hyväksyä kompromissin, jonka mukaan Lissabonin sopimuksen osapuolina olevat seitsemän jäsenvaltiota liittyvät Geneven asiakirjaan, jotta oikeuksien jatkuvuuteen liittyvät ongelmat vältetään.
- (11) Tuomioistuin kumosi 22 päivänä marraskuuta 2022 antamassaan tuomiossa ⁽⁴⁾ päätöksen (EU) 2019/1754 3 artiklan sekä 4 artiklan siltä osin kuin se sisältää viittauksia jäsenvaltioihin.
- (12) Tuomioistuin myönsi 22 päivänä marraskuuta 2022 antamassaan tuomiossa myös tarpeen säilyttää Lissabonin sopimuksen sopimuspuolina jo olevissa seitsemässä jäsenvaltiossa rekisteröityjen alkuperänimitysten suojan aiemmuus ja jatkuvuus, erityisesti SEU 4 artiklan 3 kohdassa vahvistetun unionin ja jäsenvaltioiden välisen vilpittömän yhteistyön periaatteen mukaisesti kyseisiin kansallisiin rekisteröinteihin perustuvien saavutettujen oikeuksien suojaamiseksi. Tuomioistuin totesi näin ollen, että päätöksen (EU) 2019/1754 kumottujen osien vaikutukset olisi pysytettävä niiden jäsenvaltioiden osalta, jotka ovat jo käyttäneet lupaa ratifioida Geneven asiakirja tai liittyä siihen, siihen saakka, kunnes neuvoston uusi päätös tulee voimaan kohtuullisessa ajassa, joka ei saa olla pidempi kuin kuusi kuukautta tuomion julistamisesta lukien.
- (13) Kun otetaan huomioon unionin yksinomainen toimivalta ja unionin mahdollisuus liittyä Geneven asiakirjaan, jäsenvaltioille voidaan antaa lupa liittyä kyseiseen asiakirjaan unionin rinnalla unionin etujen mukaisesti ainoastaan tietyissä asianmukaisesti perustelluissa ja erityisissä olosuhteissa.

⁽³⁾ Neuvoston päätös (EU) 2019/1754, annettu 7 päivänä lokakuuta 2019, Euroopan unionin liittymisestä alkuperänimityksistä ja maantieteellisistä merkinnöistä tehdyn Lissabonin sopimuksen Geneven asiakirjaan (EUVL L 271, 24.10.2019, s. 12).

⁽⁴⁾ Unionin tuomioistuimen tuomio 22.11.2022, *komissio v. neuvosto*, C-24/20, ECLI:EU:C:2022:911.

- (14) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2019/1753^(*) 11 artiklassa säädetään siirtymäsäännöksistä Lissabonin sopimuksen nojalla jo rekisteröityjä jäsenvaltioista peräisin olevia alkuperänimityksiä varten. Kyseisten säännösten perusteella ne seitsemän jäsenvaltiota, jotka ovat Lissabonin sopimuksen osapuolia, ilmoittivat komissiolle viimeistään 14 päivänä marraskuuta 2022, että ne olivat päättäneet pyytää Lissabonin sopimuksen nojalla jo rekisteröityjen alkuperänimitysten kansainvälistä rekisteröintiä Geneven asiakirjan nojalla.
- (15) Kun otetaan huomioon kyseiset erityiset olosuhteet, on aiheellista muuttaa päätös (EU) 2019/1754 siten, että unionin yksinomaista toimivaltaa täysin kunnioittaen annetaan niille seitsemälle jäsenvaltiolle, jotka olivat Lissabonin sopimuksen osapuolia ennen Geneven asiakirjan voimaantuloa, lupa ratifioida myös Geneven asiakirja tai liittyä siihen, mutta vain siinä laajuudessa kuin se on tarpeen kyseisten jäsenvaltioiden Lissabonin sopimuksen nojalla jo rekisteröimien alkuperänimitysten suojan aiemmuuden ja jatkuvuuden säilyttämiseksi unionin edun mukaisesti.
- (16) Sen vuoksi päätös (EU) 2019/1754 olisi muutettava vastaavasti,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Päätöksen (EU) 2019/1754 muuttaminen

Muutetaan päätös (EU) 2019/1754 seuraavasti:

- 1) korvataan 3 artikla seuraavasti:

”Jäsenvaltioille, jotka olivat Lissabonin sopimuksen osapuolia 26 päivänä helmikuuta 2020, eli Bulgarialle, Tšekille, Ranskalle, Italialle, Unkarille, Portugalille ja Slovakialle, annetaan unionin yksinomaista toimivaltaa täysin kunnioittaen lupa ratifioida Geneven asiakirja tai liittyä siihen unionin rinnalla, mutta vain siinä laajuudessa kuin niiden liittyminen on tarpeen kyseisten jäsenvaltioiden Lissabonin sopimuksen nojalla jo aiemmin rekisteröimien alkuperänimitysten suojan aiemmuuden ja jatkuvuuden säilyttämiseksi unionin etujen mukaisesti sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2019/1753^(*) 11 artiklassa säädettyjen velvoitteiden noudattamiseksi.

(*) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2019/1753, annettu 23 päivänä lokakuuta 2019, unionin toimesta sen liittyttyä alkuperänimityksistä ja maantieteellisistä merkinnöistä tehdyn Lissabonin sopimuksen Geneven asiakirjaan (EUVL L 271, 24.10.2019, s. 1).”;

- 2) korvataan 4 artiklan 1 kohdan ensimmäinen alakohta seuraavasti:

”Komissio edustaa SEU 17 artiklan 1 kohdan mukaisesti erityisliitossa unionia ja kaikkia jäsenvaltioita, jotka ovat ratifioineet Geneven asiakirjan tai liittyneet siihen tämän päätöksen 3 artiklan mukaisesti. Unioni on vastuussa unionin tämän päätöksen 3 artiklan mukaisten oikeuksien käyttämisen ja velvollisuuksien täyttämisen varmistamisesta.”

2 artikla

Voimaantulo

Tämä päätös tulee voimaan sitä päivää seuraavana päivänä, jona se julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

(*) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2019/1753, annettu 23 päivänä lokakuuta 2019, unionin toimesta sen liittyttyä alkuperänimityksistä ja maantieteellisistä merkinnöistä tehdyn Lissabonin sopimuksen Geneven asiakirjaan (EUVL L 271, 24.10.2019, s. 1).

Tehty Brysselissä 22 päivänä toukokuuta 2023.

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja
E. BUSCH
